

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Στις 29 'Ιουλίου 1976 άνοιξε στην Λευκωσία έκθεση Κυπριακού βιβλίου, άν και πλήρη στοιχεία για την κίνηση του βιβλίου στην Κύπρο δέν υπάρχουν γιατί ή έκδοτική δραστηριότητα είναι καθαρά ιδιωτική υπόθεση έν τούτοις από στοιχεία που άρχισε νά συγκεντρώνει τελευταία ή Μορφωτική 'Υπηρεσία του 'Υπουργείου Παιδείας φαίνεται ότι τό 1975 κυκλοφόρησαν στό νησί 60 περίπου λογοτεχνικά βιβλία.

Σύμφωνα μέ άνελλιπή στοιχεία στους πρώτους έξη μήνες του 1976 κυκλοφόρησαν στην Κύπρο τά πιο κάτω λογοτεχνικά βιβλία:

- ΑΓΓΕΛΙΑΣΟΥ ΚΑΛΙΡΗ - Τοῦ Ξερριζωμοῦ - Ποιήματα.
ΖΩΔΙΑΤΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ - Στά βήματα του παρελθόντες -.
ΛΥΣΙΩΤΗΣ ΠΑΝΟΣ - Δώδεκα χάντρες στό κομπολόι της άπαντοχής - Ποιήματα.
ΜΕΤΑΞΑ ΑΛΙΚΗ - Ταξιδεύοντας - Ποιήματα.
ΜΟΝΤΗΣ ΚΩΣΤΑΣ - Ποιήματα για μικρά και μεγάλα παιδιά.
ΠΕΤΡΩΜΑ ΣΥΓΕΝΙΑ - Κουκουρίκου: Παραμύθια για μικρά παιδιά.
ΠΥΛΙΣΤΟΥ ΜΑΡΙΑ - Χαρούμενοι χαρταετοί - Διηγήματα.
ΣΑΝΤΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ - Σατυρικά και Λυρικά.
Του ούρανοῦ και της γης.
ΣΤΥΛΙΑΝΟΥΔΗ ΠΙΚΗ - Ταξιδεύοντας στό νησί της 'Αφροδίτης.
ΦΥΛΑΚΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ - Στά περίγυρα της Πάφου.
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΗΓΑΜΠΗΣ - 'Ο 'Αττίλας κι'έγώ.
ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΘΟΥΤΟΣ - 'Η τραγωδία της Κύπρου - Ποιήμα.
ΜΑΡΑΘΟΥΤΗΣ ΜΙΣΣΑΛΑΚΗΣ - Οικογένεια Νόντα (δραματική τριλογία).
ΣΟΦΑΣ ΠΕΤΡΟΣ - Ποιήματα 1972 - 75.

ΠΕΤΡΟΥ ΣΟΦΑ - Ποιήματα 1972 - 75 - ΛΕΜΕΣΟΣ (ΚΥΠΡΟΣ) - σελ. 43

'Η νεότερη κυπριακή ιστορία θά χωρίζεται στό μέλλο σ'έκείνη που προηγήθηκε της 15ης 'Ιουλίου 1974 και σ'έκείνη που άκολούθησε. Το σύνορο είναι ξεφφθαλμο. Κι'όμως στά έργα τέχνης ό διαχωρισμός δέν φαίνεται νάσαι τόσο άπόλυτος. 'Η μιά περίοδος περνά στην άλλη, ή καταστροφή προϋπάρχει. Την θεομηνεία παθώβληξε τό νησί την πρόβλεφαν οι ποιητές μας.

.../2

01.31

"Πώς απώθησαν, μᾶς απώθησαν / στριμώνοντας μας / σέ μιὰ γωνιά
τῆς Εσσογείου / Κι' ὕστερα ἀπό τόσους αἰῶνες / ἀντελήφθησαν / πῶς οὔτε
κι' ἐδῶ δέν τούς βολεύαμε".

Στό κείμενο αὐτό πού γράφτηκε τό 1972 ὁ Πέτρος Σόφας (φιλολογικῶ
ψευδώνυμο) διαγράφει προφητικά τήν δραματική μοῖρα τοῦ νησιοῦ του.

Γενικά ἡ αἴσθησις μιᾶς ἐπιεικέμενης καταστροφῆς πού τήν καθόριζαν
τρίτοι ἦταν κυριαρχικῶ στοιχεῖο τῆς ζωῆς τῆς Κύπρου. Κι' οἱ ποιητές
πού διέθεταν βαθύ νυστέρι δέν κουράζονταν νά προειδοποιοῦν.

Ὁ Π.Σ. χωρίζει τήν συλλογή του σέ τρία μέρη - στό πρῶν ἀπό τίς
15/7/74, στά μετέπειτα σ' ἕνα τρίτο μέρος πού τοῦ δίνει τόν ξεχωριστό
τίτλο "Σαράντα μικρογραφίες".

Κύριο γνῶρισμα τοῦ πρώτου μέρους ἡ πικρή γεύση ἀπό τήν φοβερή ἀπει-
λή.

Στό μέρος αὐτό ὁ ποιητής, πού πρωτοπαρουσιάστηκε στά γράμματα τό
1971 μέ τήν συλλογή "Πορεία στόν Χρόνο - Μικρογραφίες" (αὐτή εἶναι ἡ
δεύτερη συλλογή), βρίσκεται στόν ρόλο τοῦ ἐξερευνητῆ καί τοῦ σεισμο-
γράφου. Ἐντικείμενο του εἶναι στό σύνολο τῆς οἰ νεαροί κυπριακή κοι-
νωνία, οἱ ἀντιθέσεις πού ἀναπτύσσονται μέσα στήν ἴδια τήν κοινωνία κι'
ἀνάμεσα στήν κοινωνία αὐτή καί τόν ἔξω κόσμο. Εἶναι ἀκριβολόγος, λιτός -
μέχρι τοῦ σημείου τῆς λακωνικότητος - κι' αὐτό τόν βοηθεῖ νά προσηγορεῖ
μέχρι τῆς οὐσίας τῶν πραγμάτων. Τό ἀποτέλεσμα ἐκεῖ ὅπου ὁ στόχος πετυ-
χαίνεται εἶναι μιὰ στρογγυλεμένη ἀλήθεια.

"Ἐτσι π' ἀλλάζουμε κάθε τόσο ὑπόστασι / Ἐτσι π' ἀλλάζουμε κάθε
τόσο ὄντομα, / τί θά γράφουν γιά μᾶς οἱ ἀπόγονοι μας / στό ληξιαρχικῶ
βιβλίον;"

"Ἡ τό ἄλλο:

"Πιό ἀργά παρακαλῶ / νά προφθάνουμε ν' ἀλλάζουμε τήν ἡμερομηνία /
στό ἡμερολόγιο τοῦ τοίχου".

Τό δεύτερο μέρος εἶναι δοσμένο σέ μορφή Ἡμερολογίου (15/7...16/7
...18/7....). Ἡ διάθεσις ἐδῶ ἀλλάζει, τά πάντα γίνονται πιό ἄμεσα, δέν

χρειάζονται πιά οι προφητείες κι' οι προειδοποιήσεις. !Ο ποιητής νιώθει πιά τήν ανάγκη νά κλέφει χωρίς καμιά συστολή. Γι' αυτό και τόν εξοργίζουν όλα εκείνα τά παρνεύματα μέ τά όποια πάνε νά ντύσουν τήν ωμή βία, όλα όσα δροώνονται μεταξύ του και τής γυμνής πραγματικότητας.

"Σταματάτε επί τέλους αυτά τά έμβατήρια / τό κορμί μας δέν μπορεί / ν' απορροφήσει άλλο πατριωτισμό / Αφήστε μας νά κλάψουμε μόνοι / πάνω από τά σκοτωμένα παιδιά μας, / χωρίς νοθείαν".

Τά έμβατήρια έρχονται κι' επανέρχονται σ' αυτό τό 'Ημερολόγιο, είναι ή σκοπιά μέσα από τήν όποία άντιπύζει ό Π.Σ. τήν καινούρια φρικτή πραγματικότητα.

"Η' έμβατήρια μας μάζεφαν από τούς δρόμους / μ' έμβατήρια μας έπλεισαν στά στίγια μας / μ' έμβατήρια έπλεξαν γύρω μας τά δεσμά."/

Στις Ημερογραφίες ή ποίηση ύποχωρεί ως ένα βαθμό μπροστά σέ μία διάθεση νά σχολιαστούν μ' ένα πεζό, "λαϊκό" τρόπο πολλές ταυτόχρονα καταστάσεις. Παρ' όλ' αυτά κι' έδώ διαφαίνεται ή καθαρή σκέψη του ποιητή και τό νεύρο τής γραφής του.

Η. ΠΑΙΟΝΙΑΔΗΣ